

Präs: Laibach, am 21. August 91.

Nr. _____

SLOVENSKI ČEBELAR

Glasilo „Slovenskega osrednjega
čebelarskega društva za Kranj-
sko in Primorsko“ s sedežem
v Ljubljani, „Slovenskega čebe-
larskega društva za Spodnje
Štajersko“ ter „Slovenskega
čebelar. društva za Koroško“.

Urejuje

Francišek Rojina,

nadučitelj v Šmartnem pri Kranju.

Leto XVII. 1914. Štev. 8. : :

Izhaja 15. dan vsakega mesca ter se pošilja
članom zastoj. - Članarina znaša letno 3 K.

Nabirajte povsod novih naročnikov, oz. članov!

Neobdačeni sladkor

za čebelno jesensko in pomladno pitanje se bode oddajal okrog srede septembra, ako bo do tedaj železniški promet zopet v starem redu.

Naročila sprejema „Slov. osrednje čebelarstvo“ v Ljubljani do konca avgusta t. l.

Pri naročilu se mora razločno napisati: priimek, krstno ime, bivališče, davčni okraj, zadnja pošta, železniška postaja, število panjev in množina sladkorja (ne več kot 5 kg za panj). Razpošiljal se bode neobdačeni sladkor po povzetju le v vrečah po 50 in 100 kg, zato naj sosednji čebelarji ali podružnice naroče skupno. Le čebelarji, ki pri naročilu naznanijo, da pridejo osebno po sladkor v Ljubljano v deželni dvorec, dobe tudi manjšo množino. Cena 44 K za 100 kg. Vožnjo iz Ljubljane plača naročnik.

Cenjени čebelarji se opozarjajo, da pravočasno naroče neobdačeni sladkor, ker ga c. kr. finančno ministrstvo spomladi ne bo vnovič dovolilo.

Hinko Zirkelbach,
t. č. tajnik in blagajnik.

Člani podružnice za Ljubljano in okolico naj podpisanemu takoj naznanijo, če potrebujejo kaj neobdačenega sladkorja in koliko. Za ves ljubljanski okraj se bo sladkor delil osebno vsak dan v Ljubljani v deželnem dvorcu, neglede na to, ali je naročnik član podružnice ali ne.

A. Bukovec,
t. č. predsednik.

Listnica uredništva.

Prosimo, ne preidite članka: Vsem čebelarjem! Zdaj naj se izkaže, če smo čebelarji zares blagi ljudje! — Ostalo pride! — Čebelarjem-vojakom pozdrav čez hribe in doline!

MALA NAZNANILA.

Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov brezplačno, to pa le dvakrat v letu.

Podpisani ima na prodaj 200 kg trčanega medu. Cena 1 K 60 v kg. Blaž Glavaš, Bičići, p. Barban, Istra. 2-2
150 kg čistega, točenega, letošnjega, spo-

mladanskega medu, svetlorumene barve, imam na prodaj. Cena po dogovoru. — Štefan Renčelj, čebelar v Danah, p. Sežana. 2-2

Leto XVII.

V Ljubljani, meseca avgusta 1914.

Štev. 8.

Čebelar v septembru.

Medoljub Čebelski.

Na njivi prostrani zdaj ajda
 razvija svoj rožasti cvet
 ter pridni čebelici naši
 presladki ponuja svoj med.

Živalica majhna nabira,
 brez nehanja vedno hiti,
 napolni vse sate rumene,
 za zimo si hudo skrbi.

septembru poneha po ajdovem cvetu vobče paša. Delo k vzimljenju ljudstev se nadaljuje. Kjer se to ni že zgodilo, se medišča sedaj izpraznijo, oziroma odstranijo. Matica poneha zalegati, in ljudstva se vidno krčijo. V vališču se torej praznijo celice, kjer zalega izleze, čebele pa prenesejo med iz zadnjih satov v sprednje.

To je vzrok, da zadaj v kratkem času med izgine, kar si marsikateri v svoji nevednosti napačno tolmači ter trdi z za čebele nevrednim izrazom, da so ves med požrle.

S tem delom si čebele urejujejo svoj sedež za zimo. Čebelar pa mora sedaj vedeti, prilično koliko ima vsako ljudstvo hrane v panju. Če pa je primoran v to svrho satovje iz panjů jemati, dene ga naj zopet natančno v istem redu nazaj. Čebele si pustijo v gnezdu nekaj deloma praznih satov, ker jim ti bolj ugajajo za zimsko spanje, in teh nikakor ne zamenjaj s polnimi.

Pri panjih s toplo stavbo pa se nekaterikrat zgodi, da si čebele gnezdo uredijo bolj zadaj panjů, medtem ko so spredaj medeni sati nezasedeni. Pozimi se pa pomikajo za hrano nazaj, kjer je bolj gorko, pri tem pa pridejo do okna, kjer lahko gladu popadajo, spredaj pa je ostal med nedotaknjen. Treba je torej na to okoliščino paziti, in če je

čebelar zapazil, da visi gruča čebel zadaj v panju do dna, kljub temu, da je še primerno veliko satovja v njem, je dobro, da ga pregleda, morebitne sprednje medene sate odvzame, gnezdo potisne naprej, odzete sate pa obesi zadaj. Tudi tistim zanikarnežem se večkrat zgodi, da jim čebele zraven medu glada popadajo, ki ne izpraznijo medišča. V medišču se nahaja hrana, v gnezdu pa lakota mori ubogo žival, ki radi zime ne more za medom.

Glavna skrb čebelarja pa naj sedaj bo, da živež, kjer ga je za zimo premalo, nadomesti potom krmljenja. V to svrho bode letos zopet moral marsikateri čebelar posegati po sladkorju, četudi po neobdačenem, ki kljub žagovni in pesku ni slab in je morebiti bolj zdrav, kot marsikateri pitanec iz nezanesljivih virov.

Vsem čebelarjem!

Zaorilo je po naših domovih: »Na vojsko!« Poročila o manifestacijah svedočijo, da je Slovenec — vselej zvest svojemu presvetlemu cesarju — tudi stopil na plan, da pomaga reševati čast in blaginjo svoje širše domovine Avstrije pred nizkotnimi spletkarji tam doli na jugovzhodu. Dal Bog nam — kakor vselej — sinove Slovenije z zmago ovenčane v naročje!

Odšlo je na bojišče tudi mnogo tovarišev-čebelarjev. Spremlja naj jih blagoslov vsekdar in povesod, dokler se ne vrnejo k svojcem!

Ostali pa ste na svojih domovih čebelarji očetje in sinovi, katerih ne veže vojaška dolžnost. Do vas se obračamo s prošnjo: Prišel je in bo čas nujnih opravil pri čebelarstvu. Sosed čebelar je odšel na bojišče. Priskočite mu požrtvovalno na pomoč sosedje; plačilo gotovo ne bo izostalo!

Gotovo more vsak stopiti k četrt ali pol ure oddaljenemu čebelarju, da pregleda, če je pri čebelnih ljudstvih vse v redu. Opozori naj na ukrepe, katere je storiti pri sosedovem čebelarstvu; ako domači tega niso zmožni, naj potrebno izvrši kratkomalo sam! Treba bo združevati slabiče, preiskati brezmatične panjove in jih brezpogojno tudi ozdraviti, krmiti, pregledati zalogo satja in hranitev tega in iztočiti med. Ukreniti bo potrebno v slučaju ropanja in opozoriti na stvari, ki bi se nam sicer dozdevale malenkostne, pa so potrebne, da jih uvažujemo pri čebelarstvu!

Hvaležno delo imajo sedaj voditelji podružnic in opazovalnic in sploh vsi organizirani čebelarji, ki so ostali na svojih domovih. Pa ne samo članom, pomagajte tudi nečlanom, kolikor je v vaših močeh, in gotovo »vam delo in trud nebo blagoslovi!«

Odbor osrednjega čebelarskega društva v Ljubljani.

Žnideršičev panj in moje izkušnje.

Z.

Bilo je leta 1908., ko me je usoda vrgla v Ilirsko Bistrico; zato ji sicer takrat nisem bil kaj hvaležen, pač pa sem ji sedaj. Na ta način sem namreč dobil vpogled v veliko čebelarstvo in sem popolnil svoje čebelarsko znanje. Žnideršič je takrat imel že lepo število sedaj po njem imenovanih panjev, in sem našel priliko, natančneje se seznaniti z njimi. Imel sem tisti čas precej lepo urejeno čebelarstvo z dunajsko mero, in vsled dobrih letin, ki smo jih z malimi izjemami bili deležni, nisem imel vzroka misliti na preustrojo. Zabavalo me je tudi rojenje, in zaradi tega so bili vsi Žnideršičevi naskoki na mene, vpeljati si njegov panj, brez-uspešni. Toda le začasno, zakaj polagoma sem se le omeščal: vplival je namreč v prvi vrsti veliki sat, proti kateremu je bil dunajski igrača. Uvidel sem že bil tudi davno, da je pričakovati boljših uspehov le od močnih panjev, pa ne od števila ljudstev, videl sem že dovolj, kako medeni so bili panji, ki niso rojili, in pritrtil sem končno Žnideršičevemu mnenju, da je namreč za mene kot uradnika popolnoma neumestno čebelariti na rojenje, nekateri panji pa da bodo vendar le rojili.

Odločil sem se torej za njegov panj, toda ne s podolžnim satovjem, ampak s povprečnim. Znano mi je namreč že bilo, kako čebele, če se jih količkaj pusti pri miru, zvežejo zgornje dele satnikov skupaj, tako da sem včasih kar po dva vlekkel iz panjů, vselej pa sem čebele strašno razjezil, preden sem tak sat dobil vun; pri podolžnem in dvakrat tako velikem satovju je pa moralo biti to še slabše. Dopadlo se mi tudi ni, kako so se mečkale čebele, preden je prišel prvi sat na dan, in slednjic sem tudi videl, da se pri podolžni legi prostor za zimo ni mogel tako lahko zožiti. Vtaknil sem torej svoje prihranke v nove panji in nov čebelnjak in obljubil leta 1909. 20 Žnideršičevih panjev. Leta 1910. paša ni bila kaj posebna; vkljub temu so bila medišča koncem maja precej polna nepokritega medu. Ker nimam navade čebel kar na bradi pomolsti in jemljem le pokrit med, ne pa medene vode, sem sklenil še 14 dni počakati, da med dozori. Ko pa sem po tem času medišča odprl, so bila čisto — suha. Teden pozneje je začela cvesti lipa in kmalu potem tudi pravi kostanj, katera paša je ljudstva tako zdvijala, da so po vrsti rojila in medu tisto leto ni bilo nič. Videl sem, da je panj pač izvrsten za razvoj ljudstva, da pa je dober le za kraje z enakomerno pašo, ne pa tako valovito, kakor je Celje in okolica, ki za 14 dni poneha, potem za zopet naenkrat z vso silo pritisne.

Sklenil sem torej vališča omejiti in sem prihodnje leto zaprl matico na 4 sate zadaj spodaj. Bilo je napačno. Zalega spredaj zgoraj, matica na nasprotni strani; kaj je bilo bolj naravno, kakor da so manj močna ljudstva matico zapustila, si vzgojila v medišču novo, ki pa ni mogla skoz rešetko na prašitev, in panj je postal trotač. Leta 1912. sem zaradi tega zaprl matico na 4 sprednje sate v medišču in zdaj sem imel prvokrat med. Toda način te omejitve še vedno ni bil pravilen; pri vzimljenju

sem moral namreč matico zopet predstaviti v spodnjo vrsto. Nekateri panji so vendar hoteli rojiti, matice pa niso mogle vun, in sem zopet imel nekaj trotačev. Lani in letos sem torej zaprl matico na večkrat označeni prostor spodaj spredaj, za katerega potisnem takoj okno, medišče pa razširjam po moči ljudstva tako, da vtaknem v žlebove, ki v njih sicer visijo spodnji satniki, pokrovne deščice. Šele zdaj sem imel povoljne uspehe. Lani smo imeli le 14 dni dobro pašo, in sicer koncem maja in začetkom junija na travnikih, in dobil sem v tem času od povprečno 20 panjev 230 kg medu. Letos paša ni bila kaj prida, in vrhutega so ljudstva tako neumno rojila, da je v nekaterih panjih ostalo le par čebel; vkljub temu je znašala moja spomladanska paša 180 kg medu. Toda panj še po mojem mnenju vedno ni popoln. Res je delo v tako veliki omari prijetno; res pa tudi pozimi ljudstva trpijo, ker je vsako navezано na samo sebe, mesto da bi se s sosednjimi medsebojno ogrevalo. Škoda pa je deloma tudi za celo prvo nadstropje, ki je dve tretjini leta prazno.

Gospod Žnidersič, oglasite se!

Zavarovanje čebel.

Josip Jekl.

Opomba. Ker je zavarovanje gotovo velike važnosti, in ker so mnogi člani našega društva povpraševali radi tega, sem se obrnil na našo Državno zvezo v Pražo po podatke ter sem zadevo proučil. Ker mislimo vpeljati zavarovanje tudi pri našem društvu in bo imel sklepati o tem prihodnji občni zbor, bo dobro, da si članek vsak dobro prebere, tako da bo v tej zadevi poučen.

Obenem bo pa služilo to tudi vsem drugim čebelarjem. Saj se peča ravno tudi »Slovensko čebelarstvo za Spodnje Štajersko« s to stvarjo.

V članku najdejo vodstva podružnic in posamezniki tudi potrebne vzorce ter navodilo za zapisnik zavarovanega inventarja.

Poudarjati moram še, da mora biti zavarovanje obvezno za vse člane.

Dandanes je zavarovanje vobče znano in vsepovsod in na vsakovrstne predmete razširjeno. Ni je najti hiše ali drugega večjega poslopja, ki bi ne bilo zavarovano proti požaru. Previdnejši gospodarji zavarujejo tudi inventar, krmo, živino. Nekateri zavarujejo tudi poljske pridelke proti toči. Meščani ne zavarujejo le hiš in inventarja, temuč tudi velika okna. Kavarnarji in hotelirji zavarujejo proti zdrobljenju velika ogledala, steklena vrata itd. Blago, ki se vozi po morju, da celo tako, ki se vozi po železnicah, je istotako večkrat zavarovano. Dalje je znano, da se more zavarovati celo za življenje. To pa seveda ni tako razumeti, da bi potem človek dalje živel, ker na ta način bi bogatinom sploh ne bilo treba umreti, ampak kdor se zavaruje, dobi izplačan po gotovih letih znesek, za katerega se je pogodil in za katerega je plačeval premije, ali pa dobijo denar njegovi dediči (kakor se je pač zavaroval).

Ni torej čuda, da zavarujemo tudi čebele, čebelnjake itd. Če bi pa to zavarovali pri kakšni navadni zavarovalnici, stalo bi nas lepih kronic. Jaz sem že imel zavarovane svoj čas čebele pri neki zavarovalnici proti požaru. Ko sem naznanil, da bi rad zavaroval, je prišel nekega dne poslovodja zavarovalnice ter je vse natanko pregledal in preštel. Premeril je: kako daleč stoji oddaljen čebelnjak od hiše, popisal, kako je krit itd. Črez nekaj časa dobim polico in plačilni nalog. Računalo se mi je 34 promil premije, kar pomeni, da je plačati od zavarovanih 1000 K na leto 3'4 K premije ali zavarovalnine. Navrh pa pride še pristojbina za polico, za kolek itd. Omeniti pa moram, da je bilo to še pred kakimi desetimi leti, in da so postale pozneje zavarovalnice še dražje. Dalje moram omeniti, da sem imel potemtakem zavarovane čebele v kljub precejšnji premiji edinole proti požaru.

Čebelarja pa zadenejo lahko tudi druge nesreče. Tatovi so jim še nevarnejši kot ogenj. In če morda tat panjů tudi ne odnese, ga vendar poškoduje in morda tako poškoduje, da je istotako uničen. Dalje pa čebele tudi same lahko koga poškodujejo. V tinjski okolici (Junska dolina, Koroško) so se menda vsule enkrat čebele na dva konja, ki sta na polju orala ter ju usmrtili. Tudi dandanes je brati včasih slučaje, da poškodujejo čebele kaj ali koga.

Morali bi zavarovati torej čebele 1. proti ognju ali požaru, 2. proti tatvini in poškodbi, ki bi se povzročila ob priliki tatvine (ali morda nameravane tatvine) in 3. proti nezgodi.

Zavarovati bi bilo torej treba na tri kraje. Če je pa plačati že od samega zavarovanja proti požaru toliko, koliko pa bi bilo plačati za vsa zavarovanja!

Državna zveza deželnih čebelarskih društev v Pragi, pri kateri so včlanjena ta-le deželna čebelarska društva:

1. Čebelarsko društvo za Spodnje Avstrijsko,
2. Čebelarsko društvo za Zgornje Avstrijsko,
3. Slovensko čebelarsko društvo za Spodnje Štajersko,
4. Slovensko čebelarsko društvo za Koroško,
5. Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko in Primorsko,
6. Deželna zveza za Tirolsko,
7. Deželna zveza češka za Češko,
8. Deželna zveza nemška za Češko,
9. Deželna zveza češka za Moravsko,
10. Deželna zveza nemška za Moravsko,
11. Deželna zveza češka za Šlezijo,
12. Deželna zveza nemška za Šlezijo,

ki štejejo skupaj okoli 38.000 članov (torej dragi bralec: skoro 40.000 čebelarjev združenih v eno veliko društvo!), si je pridobila zato s tem, da je sklenila za člane z zavarovalnicami posebno ugodne zavarovalne pogoje, gotovo veliko za slugo. In sicer je sklenila omenjena naša zveza pogodbe radi zavarovanja proti požaru, tatvini in poškodbi

ob priliki tatvine z »Avstrijskim Feniksom«, proti nezgodi pa z »Mednarodno zavarovalno družbo proti nezgodam« (Dunaj).

Zavarovane so torej čebele tu na tri kraje:

1. proti ognju ali požaru,
2. proti tatvini in proti poškodbi ob priliki tatvine in
3. proti nezgodi.

Oglejmo si posamezne slučaje in odškodnino v posameznih slučajih!

1. pri požaru. V slučaju nesreče se postopa tu tako kakor pri drugih zavarovanjih, kakor bi pogorel zavarovani hlev ali zavarovana hiša itd. Škoda se dožene in povrne.

2. pri tatvini in morebitni poškodbi ob priliki tatvine. Če je bil panj ukraden, plača se cel panj. Plača se toliko odškodnine, kolikor je bil panj ob istem času v resnici vreden. Vrednost svojih panjev in drugih stvari navede že pri zavarovanju vsak čebelar sam. Za slučaj nesreče bi se oziralo na eni strani na to, na drugi strani pa bi se vprašalo vodstvo društva, druge čebelarje in sosede: koliko je bila pogorela, ukradena ali poškodovana stvar v resnici vredna. Če bi navedel n. pr. čebelar pri zavarovanju vrednost panjev po 15 K, na drugi strani pa bi se dognalo, da je imel le zelo male in slabe panji, tedaj bi se mu gotovo ne izplačalo po 15 K od panjů. Če se pa dožene, da je imel res lepe in velike panji in je imel te visoko zavarovane, tedaj mu pristoja tudi visoka odškodnina. Da pa izostanejo morebitni prepiri med čebelarjem in zavarovalno družbo, so se določile že vnaprej sledeče najvišje cene za slučaj požara in tatvine:

1. za velik lesen panj z okvirji, prazen do 12 K, s čebelami itd. vred pa 38 K.

2. za pleten ali slamnat panj prazen 7 K, obljuden (s čebel. itd.) 30 K.

3. za eno ljudstvo samo do 15 K.

4. Izredno velike množine medu, ki bi se nahajale v panju med časom od sredi septembra do sredi majnika se ne plača ali odškoduje. V tem času se plača kot odškodnina največ 15 K, to pa le tedaj, če je bilo uničeno ali pokončano tudi ljudstvo (muha). Če je bila poškodba le delna, in se muha ni poškodovala, tedaj se plača do 9 K odškodnine (za strđ in satje).

Med časom od sredi majnika do sredi septembra (je čas paše), se plača odškodnine pri napolnjenih mediščih:

1. pri panjih s premakljivim satjem do 25 K.

2. pri slamnatih z nastavljenimi medišči do 18 K.

Zavaruje se tudi lahko čebelnjak ali več čebelnjakov, prazne panji, prazno satje ter čebelarsko orodje. Zavaruje se tudi to za toliko, kolikor je v resnici vredno, ker več bi se v slučaju nesreče tudi ne plačalo.

Kdo more zavarovati svoje čebele itd.?

Zavarovati morejo le tisti, ki so udje društva in le tedaj, če plačajo obenem tudi udnino (ali pa imajo tako že vnaprej plačano). Če bode

pa občni zbor za zavarovanje, tedaj bode moral zavarovati do 500 K vsak član, to se pravi: 60 h bode moral letno v ta namen vsak plačati. To tudi tak, ki bi imel le malo čebel ali pa bi jih sploh ne imel.

Kako se postopa pri zavarovanju?

Vzame se polo kancelijskega papirja. Tam se nariše tak obrazec:

Obrazec št. 1.

Tek. št.	Reči ali stvari	Šte- vilo	Vrednost K	Opomba

V ta obrazec se napišejo tiste stvari, ki se zavarujejo. Za vsakega čebelarja se napiše torej drugače. Za Jurija Travnca v Lipi bi se glasila taka pola, recimo, takole:

Obrazec št. 2.

Tek. št.	Reči ali stvari	Šte- vilo	Vrednost K	Opomba
1	čebelnjak	1	120	
2	kmetski panji, obsedeni, à 12 K	14	168	
3	prazni panji à 1 K	12	12	
4	prazni panji s satjem à 3 K	7	21	
5	koritca za krmljenje čebel à 30 h	20	6	
6	ujemalec rojev	1	4	
	vкуп		331	

Lipa, dne 4. decembra 1914.

Jurij Traven.

Luka Smrekar v Mohličah pa bi napisal sledeči zaznamek zavarovanih predmetov:

Obrazec št. 3.

Tek. št.	Reči ali stvari	Šte- vilo	Vrednost K	Opomba.
1	čebelnjak doma	1	140	
2	čebelnjak v gozdu, imenovanem Reber	1	70	
3	eksportnih panjev à 20 K	21	420	
4	kmetskih panjev à 14 K	40	560	
5	prazni eksportni panji à 7 K	10	70	
6	eksportni panji s satjem à 10 K	6	60	
7	točilnica	1	50	
8	ujemalci za roje à 5 K	6	30	
9	2 kapi 4 K, 3 noži 5 K	5	9	
	vkup		1409	

Mohliče, dne 21. novembra 1914.

Luka Smrekar.

Pripombe k obrazcem.

1. Vsakdo pristavi spodaj datum in se podpiše.
2. Vsak tak zaznamek mora biti dvojen, to se pravi: pisan mora biti v dveh izvodih, ki sta oba enaka. To se lahko zgodi, če ima pisec modri papir za kopije. Teža dene med pole, piše na 1. strani s tintnikom, in se mu nariše in napiše vse enako na 3. strani pole.
3. Od teh dveh seznamov ostane eden pri dotični podružnici, eden pa se mora poslati deželnemu društvu. (Na Koroškem bode: »Slovenskemu čebelarškemu društvu za Koroško.«)
4. Tiskovin za to ni. Rabiti se mora navaden kancelijski papir. Par črt vsak sam nariše. Na eno polo (list) se sme napisati le za enega čebelarja. Odrezati se papirja ne sme, temuž oddati se morajo listi celi.
5. Direktni udje (to je oni, ki niso pri kaki podružnici) pošljejo en izvod na deželno društvo, enega pa hranijo sami doma.
6. Obenem z zavarovanjem se mora plačati udnina in zavarovalnina. Samo kdor je ud in je plačal udnino kakor zavarovalnino, ima zavarovane čebele.

Nezgode.

Čebele so zavarovane obenem tudi proti nezgodi. Take nezgode so raznovrstne, n. pr. če opikajo čebele kakega konja, vola ali drugo žival, mağari tudi kuretnino ali psa kakega gospoda. Mogoče je, da konj sam ne trpi škode, pač pa zbeži in pomandra zraven kak plot, zdrobi voz ali raztrga uprežo. Zaleti se morebiti v kako okno, povozi koga itd. Če so opikale čebele človeka, tako da mu je to bilo v škodo, ima istotako pravico do odškodnine radi nezgode.

Tu pa moramo pomniti to, da čebelar sam, njegova žena in njegovi otroci ne dobijo odškodnine. Pač pa jo dobijo posli. Čebelar sam tudi ne dobi odškodnine, če bi opikale čebele njegovega konja ali kako drugo njegovo žival. Tudi ne od živali, ki bi jo imel samo v varstvu. Istotako ne dobi povrnjene škode, če bi trpel škodo na drug način, recimo, da bi bil podrt njegov plot, zdrobljene njegove šipe itd. Pač pa bi dobil odškodnino tedaj, če bi nezgoda ne bila povzročena po njegovih, temveč po kakih drugih čebelah.

Koliko se plača pri nezgodah odškodnine?

Zavarovalna družba plača:

1. če je bil poškodovan le en človek, le ena žival, ena reč do 50.000 kron za vsak slučaj.

2. če je bilo poškodovanih obenem več oseb, več živali ali več reči, tedaj plača do 200.000 kron za vsak slučaj. Toliko škode v resnici pač ne more biti. Če bi je pa bilo, bi jo morala zavarovalna družba tudi res plačati. Dotičnik bi jo prisilil lahko sodnijskim potom. To namreč ni le takoimenovano kumulativno zavarovanje. Taka blagajna ima edino ta denar, ki ga plačajo udeleženi. Tako zavarovanje ima dunajski »Zentralverein«, ali kakor se je v zadnjem času prekrstil »Reichsverein«. Kadar poide tam znesek, je — amen. Vrhutega pa tudi nima nihče sredstev, da bi ga mogel v plačilo prisiliti. Odbor razdeli odškodnine po svojem mnenju. Zavarovalna družba pa mora deponirati ali položiti pri državni blagajni na Dunaju visok znesek. Ta je za varstvo. Če bi ne hotela plačati, se ga ji more zarubiti in odvzeti.

Kako visoke so premije?

V začetku tega članka sem pravil, koliko sem moral plačati pri zavarovalni že samo za zavarovanje proti požaru. Tu pa nimamo zavarovanih čebel in reči le proti požaru, ampak tudi proti tatvini in poškodbi ob priliki take ter povrhu še proti nezgodi. Vkljub temu pa je premija prav mala, da — malenkostna. Plačati je namreč do 500 kron zavarovane vrednosti samo 60 vin. Za prvih 500 kron torej le 60 vin. Za vsakih nadaljnjih 500 kron pa plačamo 1 krono in 50 vin.

Jurij Traven (glej obrazec št. 2) bo torej plačal samo 60 vin. na leto, zakaj njegove čebele in reči so vredne le 331 K. Luka Smrekar (glej obrazec št. 9) pa bo plačal 60 vin. in 2 krat po 1 K 50 vin., to je 60 vin. in 3 K = 3 K in 60 vin. na leto. To je pa še zmiraj prav malo, in bi moral plačati, če bi zavaroval kdo sam pri kaki zavarovalnici, več kot 10 krat toliko.

Kdor bi imel več panjev kot za 500 K vrednosti, pa bi imel zavarovane le za 500 K, tisti bi dobil ob času nesreče seveda le največ 500 K odškodnine. Zato pa naj rajši zavaruje vsakdo celo vrednost. Kdor ima n. pr. decembra 30 panjev, more računati, da jih bo po rojenju kakih 75, in jih bo moral zato toliko zavarovati.

Do kdaj moramo zavarovati?

Zavarovati in obenem udnino plačati moramo najkasneje do 15. decembra starega leta. (Zavarovanje velja potem za novo leto.) Kdor zavaruje čez 500 K, mora plačati od vsakih nadaljnjih 500 K po 1 K in 50 vin. Če bi se pa zavaroval šele po 15. decembru, plačati bi moral od vsakih nadaljnjih 500 K po 2 K in 50 vin. Jurij Traven bi plačal torej v tem slučaju 60 vin. in $2 \times 2,5 =$ skupaj 5 K in 60 vin. Pomniti moramo tudi to, da morajo biti vse zavarovane stvari shranjene v čebelnjaku. Le tedaj se dobi odškodnina zanje. Vsakdo bo uvidel, da drugače tudi mogoče ni. Stvari bi bile razstlane in raztahnjene po vseh kotih, in nihče bi se ne mogel prepričati: li poseduje čebelar res zavarovane predmete ali ne? In če bi pogorela kje kaka uta, reči bi mogel čebelar: tu notri so bili tudi moji panji ali moje stvari, ter bi zahteval odškodnino.

Kako se postopa v slučaju nesreče?

1. Če se zgodi nesreča, pa bodi ista kakršnakoli, naznaniti jo moramo v 24 urah pri podružnici. (Direktni udje pa jo morajo naznaniti naravnost na deželno društvo.) Vodstvo podružnice mora natanko napisati, kako se je nesreča zgodila, kako velika je škoda, kaj vse je bilo poškodovano, koliko so bili vredni panji, strd itd. Opisati se mora sploh vse tako natanko, kakor je le mogoče. To morata potrditi s podpisom tajnik in načelnik. Če ima podružnica štampiljo, pritisniti se mora v znak potrditve tudi ta. Zatem morata predložiti ta zapisnik v potrjenje občinskemu predstojništvu in poslati na deželno društvo. Če je bil požar ali tatvina (ali poškodba ob priliki tatvine), tedaj se mora naznaniti seveda hitro tudi žandarmeriji.

Direktni člani pa morajo sami vse to natanko podpisati, potrditi in dati občini v potrjenje ter naznaniti žandarjem. Zapisnik pa morajo poslati sami hitro deželnemu društvu.

2. Če se je pripetila nezgoda (čebele opikale), tedaj se mora priložiti naznanilo in opisu še a) pri ponesrečbi človeka: zdravniško in b) pri ponesrečbi živali: živinozdravniško spričevalo.

Tu notri mora biti navedeno tudi: kako dolgo bo dotični dela nezmožen, ali žival dela nezmožna, in kako dolgo bo trajalo zdravljenje.

3. Zavarovalnica pošlje denar potom društva, in sprejemnik potrdi sprejem denarja. Troški se odtegnejo.

Kaj imamo še pomniti?

Pomniti moramo še:

1. Da nihče ne sme imeti zavarovanih čebel in drugih stvari na dveh krajih (pri dveh zavarovalnah). Ta pogoj imajo vse zavarovalne in kdor bi zavaroval v mislih, da bode dobil v slučaju nesreče odškodnino od dveh ali več strani, ta bi je v resnici od nikoder ne dobil.

2. Člani sami ne smejo pisati na zgoraj imenovane zavarovalne družbe (»Avstrijski Feniks« in »Mednarodna zavarovalna družba proti nezdodam«). Vse se mora poslati potom društva.

Kako je tako nizka premija mogoča?

Marsikdo si bo mislil: Kako je vendar mogoče, da je dobila naša Državna čebelarstva zveza glede zavarovanja take ugodnosti? To je mogoče seveda le radi tega, ker je zavarovanje, kjer se uvede, obligatno. Zavarovanih je potom društev in Zveze pri teh družbah že okoli 22.000 (22 tisoč) čebelarjev. Čeravno plača posameznik le malo, se vendar naposled nabere mnogo. Dalje pa: tu ni treba uradnikov in agentov (ker opravijo delo društva), in s tem si družbi prihranita precejšnje izdatke.

Ker je premija tako malenkostna, zato bo pa gotovo tudi vsak rad zavaroval čebele, čebeljak itd. in bo imel radi čebel manj skrbi.

Na koncu naj sledijo še podatki ali izkaz o zavarovanju, škodi in plačani odškodnini v letu 1913. (Povzeto iz letnega poročila naše Državne čebelarstva zveze v Pragi za leto 1913. Poročilo obsega 26 s strojem pisanih strani.)

Slučajev	Radi ognja	Radi tatvine in poškodbe	Radi nezdod
Naznanjenih	26	84	45
Odškodovanih	22	76	41
Zahtevalo se je	K 10.520.—	K 4.544.60	K 1.859.96
Izplačalo se je	„ 7.204.80	„ 2.269.75	„ 1.552.89
Na sodnih troških se je v dveh slučajih plačalo	—	—	„ 322.75

Kranjska čebela v tujini. Ali je ž njo doma vse v redu? (Konec).

A. T.

Do zdaj je tako društvo zadostovalo s svojimi podružnicami. Ker so se pa, kakor je pokazalo izvajanje v tem spisu, izpremenile razmere na svetovnem čebelarstvu polju v zadnjem času, je treba, da se tudi izpopolnijo razmere čebelarstva stroke na Kranjskem. Skratka: upravo in negovanje čebelarstva na Kranjskem mora vzeti deželna oblast v roke! Čebelarstvo mora postati del deželne uprave; ono mora dobiti prostor med drugimi deželnimi strokovnimi uradi, ker le na ta način se more strokovno na tako stališče postaviti in vzdržati, kakor zahteva sedanji čas.

V prvi vrsti pride v poštev imenovanje deželnega čebelarstva nadzornika, ki bi mu bile izročene vse čebelarstva zadeve v upravo. On bi moral po zgledu drugih deželá imeti polno moč pri zasledovanju, zdravljenju ali uničenju okuženih panjev. Zdaj nima nihče pravice v tem oziru uradno postopati, in priden, vesten in modern čebelar je

izpostavljen na milost in nemilost soseda-čebelarja, ki vsled svoje malomarnosti vzdržuje čebelno kugo v svojih panjih. Nadzornik bi s svojim obiskovanjem čebelarjev pospeševal moderno čebelarstvo, ker pri teh prilikah bi vsakega poedinega opozoril na hibe in koristi tega ali onega ravnanja s čebelami, priporočal bi jim panji z okvirji one vrste, ki so krajevno najbolj prikladni. Učil bi jih spoznavati čebelne nalezljive bolezni, kako se jih obvarovati in jih zatreti, ter bi vse odredil, da se obvarujejo sosednji čebelnjaki teh bolezni. Ti uradni obiski bi imeli pač več veljave, kakor pa samo predavanje skupinam.

Pod vpliv nadzornika kot uradne osebe bi prišli vsi čebelarji, njemu bi se morali vsi pokoriti in ga poslušati, posebno oni, ki niso člani čebelarskega društva in ki so navadno največji grešniki, kar se tiče razumnega in pravilnega ravnanja s čebelami, in v njihovih uljnjakih se nahajajo najbolj pogostoma nalezljive bolezni.

Nadzornik bi imel dalje izdajati uradna potrdila, da so za izvoz namenjene čebele zdrave. Brez takih spričeval se kmalu ne bo smelo izvažati več čebel v tuje dežele. Zunanje ministrstvo bo skrbelo, da bodo taka spričevala o zdravju čebel imela veljavo tudi v tujih deželah. Vlada Združenih držav že zdaj zahteva, da mora vse po pošti poslane matice spremljati spričevalo od nadzornika onega kraja, od koder se pošiljajo, da je hrana v škatlici bila pripravljena iz medu, ki se je prekuhal, preden se je pomešal s sladkorjem. Vsako poštno pošiljatev te vrste brez takega spričevala sme uničiti poštar. Do zdaj ameriški poštarji niso še tega storili, slednjič pa bodo dobili vendarle povelje, izvrševati brezobzirno ta zakon.

Čebelarski nadzornik naj bi imel na razpolago stalno razstavo raznih čebelarskih panjev, orodja in priprav, vzorce raznega medu in voska ter strojev, ki se ž njimi dela. Vsak čebelar in tudi drugi, ki se zanimajo za čebelarstvo, bi imeli svoboden vstop v razstavo. Tudi razna učila naj bi se nahajala v tej dvorani. Vsako leto ali v določenih časih bi moral nadzornik izdati izkaz svojega delovanja, uvedbe, ki jih je ukrenil, in tudi najvažnejše slučaje, ki so posebno vplivali na razvoj čebelarstva v zadnjem času.

Želeti pač je, da bi bil s tem uradom združen tudi poizkuševalen uljnjak; sčasoma se bo uvedlo tudi to gočovo. V drugih deželah imajo čebelarji svoje zavarovalnice proti poginu ljudstev itd. Tudi to bi moralo spadati v delokrog nadzornika in njegovega urada.

Iz tega se vidi, da bi delokrog nadzornika obsegal mnogostransko delovanje, ki bi imelo pečat uradne avtoritete in bi vsled tega tudi imelo siguren uspeh. V čebelarskem društvu bi imel nadzornik velevažno pomožno moč v svojih ukrepih in čebelarsko društvo bi našlo v njem oporo, če bi šlo za nasvete v korist čebelarstva.

Čas in razmere zahtevajo z neizprosno silo, da se glede čebelarstva na Kranjskem ustreže novim pogojem, ki je od njih odvisen daljnji

obstanek in zdrav razvoj te kmetijske panoge, ki je že od starodavnih časov tako tesno zvezana z našo deželo.

Dodatek.

Ko je bil ta članek že spisan, je g. Strgar prejel iz Rhodesije v Južni Afriki pismo, ki iz njega posnamem sledeče: »Tu se ostro kaznuje vsakega, kdor uvaža v Južno Afriko čebele brez dovoljenja vodstva poljedelskega oddelka. Ako bi dobil tozadevno privoljenje, bi mi li mogli dobiti Vi podpisano izjavo, da v Vašem kraju in v okrožju dveh milj ni nikakršne čebelne bolezni?

Pisma enake vsebine bodo dohajala odslej pogostoma.

Kranjske podružnice.

Čebelarstva podružnica za novomeško okolico je imela dne 21. junija v gostilniških prostorih gosp. I. Zurca v Kandiji svoj redni občni zbor. Ker se ga zaradi košnje niso mogli udeležiti vsi njeni člani, in ker je važen tudi za druge naše čebelarje, navedemo v naslednjem glavno vsebino. Podružnica je imela med letom dve odborovi seji in eno izredno zborovanje, pri katerih so se obravnavale čebelarstvene zadeve. Čebelarjenje na med se je pospeševalo s tem, da se je dobilo od veleslavnega deželnega odbora šest Žnideršičevih panjev, ki so se razdelili med tukajšnje čebelarje. Za povzdigo prodaje živih čebel se bodo naprosili domači čebelarški prekupci, da naj tukajšnje čebele v večji meri nakupujejo. Naši čebelarji naj v tem zmislu hranijo čebele, da bodo imeli obilo izbornega blaga za prodajo. Za zasilno krmljenje v pretekli jeseni in letošnji pomladi se je preskrbelo tukajšnjim čebelarjem 450 kilogramov neobdačenega kristalnega sladkorja. Čebelarški pouk se je vršil v Toplicah, Vavti vasi, Mirni peči, Brusnicah, na Uršnem selu, v Trebnjem in Škocjanu in poleg tega je bil 7. in 8. junija t. l. dvodnevni čebelarški tečaj na kmetijski šoli na Grmu, katerega pouka so se naši čebelarji v najobilnejšem številu udeležili. — Podružnica je imela v preteklem letu dohodkov 56.16 K, stroškov pa 6.46 K, tako da ima 49.70 K lastnega premoženja. — V podružnični odbor so bili za prihodnje leto izvoljeni dosedanji odborniki, in sicer g. ravnatelj V. Rohrman za načelnika, kot odborniki pa gg. A. Lapajne, V. Gebauer, R. Tonejec, A. Globevnik in kaplan I. Pavlič iz Mirne peči. Izmed sklepov, ki so se storili v povzdigo tukajšnjega čebelarstva, navedem najvažnejše, in sicer: 1. Naprosi se veleslavni deželni odbor, da nakloni tudi letos šest Žnideršičevih panjev, ki naj se oddajo tukajšnjim čebelarjem, ker se čebelarji na med najuspešneje v teh panjih, in da se s tem splošno razširijo. 2. Revnejšim čebelarjem naj zniža osrednje slovensko čebelarstvo društvo članarino na 2 K. 3. Nakup neobdačenega kristalnega sladkorja naj se v bodoče izvrši v večji meri, tako da ga bodo mogli dobiti vsi čebelarji-udje. 4. Imenujejo se zaupniki in čebelarški odseki, ki naj pridno pridobivajo čebelarški podružnici nove člane.

5. Okoliš čebelarke podružnice naj se razširi na ves novomeški politični okraj. 6. Čebelarica podružnica naj posreduje pri prodaji medu in voska tako, da bodo dobivali njeni člani večje dohodke iz te panoge. 7. Med mladimi naj se širi zanimanje za čebelarstvo na ta način, da se na ljudsko-šolskih vrtovih po možnosti napravijo vzorni čebelnjaki. — Iz navedenega poročila je razvidno, da se je čebelarica podružnica v preteklem letu zelo trudila za povzdigo čebelarstva in da si je za bodoče leto naložila še večjo nalogo. Ker je čebelarstvo pri nas zelo razširjeno, ker donaša pri umnem oskrbovanju lepe dohodke, in ker se pri nas lahko prodaja žive čebele, med in vosek, je želeti, da bi vsi naši čebelarji podpirali delovanje čebelarice podružnice s tem, da bi v obilnem številu pristopili kot člani in da bi ji pomagali v še večji meri vršiti njeno nalogo.

Štajerske podružnice.

Čebelarji gornjegrajskega okraja naj naznanijo podpisanemu do konca avgusta množno neobdačenege sladkorja, katerega žele dobiti za jesensko krmljenje čebel. Na zakesnele prijave se ne bode oziralo! — Ksaverij v Savinjski dolini, 1. avgusta 1914. Josip Terčak, t. č. predsednik.

Čebelarica podružnica Sv. Križ-Mursko polje. (Konec.) Do sem je bil izlet prijeten, toda kaj smo doživeli izletniki-čebelarji poslej, kakšne ovire je bilo potrebno premagati, da smo končno vendarle dospeli do smotra, k temu je trebalo ne samo dobre volje, marveč že precej poguma. Čujmo! Cis- in Translitvanijo meji sicer nedolžna reka Mura, ki je baš one dni izredno narastla in stopila čez bregove. Kakor že omenjeno, smo sklenili zleteti na Ogrsko, da si ogledamo v Bakovcih čebelarstvo ogrskega magnata grofa Bathanyja in ono šolskega vodje Benkoviča v Dekleževju. Prišedšim do stranskih strug in poplavišča Mure, se nam je godilo dokaj slabše ko Izraelcem pri Rdečem morju; tam je Mojzes s svojo čudotvorno palico razdelil vodo, oziroma se je ista umaknila, da je moglo »izvoljeno ljudstvo« korakati kar po suhem črez. Ker mi, žal, nismo imeli med seboj čudodelnika Mojzesa, pač pa v srcih pogum in neustrašnost, zato smo vsi od najmlajšega do najstarejšega (s 70 leti!) korajžno sezuli čevlje, zavihali si hlače črez kolena, kolesarji (10!) pa vrhutega zadeli še kolesa na rame, nato pa hajd v hladno, deročo vodo! Zanimivo je bilo videti zlasti one kolesarje, ki tudi v vodi dolgo časa niso hoteli razsesti, dasi so bili že do polovice koles v vodi... Precej daleč je trebalo bresti do rešilnega broda. Naš neustrašni vodja, gospod Jurančič, in njegov brat sta kajpada raje ostala obuta — seveda z zajetimi šolni — ter sta tako rezala vodeno planjavo do broda. To sicer malo prijetno »čaplarjenje« je povzročilo obilo smeha; dobro, da v začetku zleta nihče ni vedel za te ovire, zakaj marsikdo bi bil najbrž skleknil... Onstran Mure smo korakajoč skoz krasno razcveteli akacijin log kmalu prispeli do cilja. Grofov čebelar Luter nam je razkazal ogromni čebelnjak za 230 ljudstev, ki pa ta čas ni poln. Tukaj na Prekmurskem imajo, kakor tudi na Murskem polju, splošno Neißerjev sestav (25×30 cm), ki se celo dobro obnaša. Ljudstva so bila močna, imajoča mnogo strdi, čemur se pri obilni akacijini paši ni bilo čuditi; razen te paše se nahaja na Prekmurskem mnogo inkarnatke, lip, divje konoplje in zlasti ajde. V takih razmerah se pač da uspešno čebelariti, in marsikomu izmed nas se je hotela malone vzbujati rahla zavist... Gospod Jurančič je naredil tukaj roj »zalegarja« s pokritimi matičnjaki, razdelivši enostavno plemenjaka (maternjaka). Oba se baje dobro obnašata. — Okrepčavši se pri »Košutu« s prav priležno vinsko kapljico, ki jo rodi trta ob daljnem Blatnem jezeru, smo brzeli vztrajni izletniki v dobre pol ure oddaljeno vas Dekleževje. Gosp. Benkovič je rodom Slovenec iz Bogojine, mora vsled vladnega ukaza

marljivo in vztrajno madjarizirati v šoli, toda izvan šole še rad občuje v materinščini, menda edini učitelj v obsežnem Prekmurju. Kot čebelar je na visokem glasu; z okoli 90 panji je v prejšnjih letih pričebelaril povprečno 15—20 q strdi. V novejšem času si je poleg prvega čebelnjaka postavil še drugega z naravnost orjaškimi panjovi (55×92 cm) in satovi, ki sodijo edinole v najboljšo pašo. En takšen velikán dá bojda v ugodnih razmerah 50 kg medu in še črez, kar je celo verjetno. Škoda, da je bil gospod »Tanito« povodom škofovega prihoda v Belatince in birme ondi baš odsoten; njegov samo madjarščine večči in hrvaščino nekoliko lomeči sin, ki se šola v Čakovcu za učitelja, pa nam ni mogel posebno uslužiti. O pozni uri smo dospeli do broda v Veržeju ter črez Muro v ta staroslavni trg, ki je moral v davnini odbijati in prenašati toliko navalov Madjarov, Turkov in Krucev, dandanes pa, ne glede na strankarstvo radi prepornega in vsem potrebnega pašnika, vlada v njem kolikortoliko mir in zadovoljnost. Tukaj se nahaja tudi mnogo praktičnih čebelarjev. Želeč si čvrstejša zdravja, povoljne čebelarke letine in srečnega snidenja v doglednem času, smo se zletniki v Veržeju poslovili in razšli na domove. Hvala še enkrat gospodu Jurančiču za trud, čast vsem, da so vztrajali! Ta zanimivi pohod v Translitvanijo nam ostane trajno v spominu!

—o.

Čebelarška podružnica pri Sv. Tomažu blizu Ormoža je imela dne 21. junija t. l. po rani službi božji v šoli čebelarski shod, ki je bil precej dobro obiskan. Gotovo je povod obilne udeležbe priljubljeni in znani naš predavatelj gosp. Jurančič. Po tajnikovem pozdravu je gosp. predavatelj omenil, da se to leto navzlic slabemu vremenu čebele ugodno razvijajo, in je mnogo rojev. Treba pa je seosebno druge in slabe roje vrniti, da ljudstva preveč ne oslabé. Posebno pozornost pa je treba čebelarju obrniti na mlado matico. Gospod predavatelj nam je pri tej priložnosti orisal celo matično življenje. Kakor hitro čebele začnejo staviti nove matične celice, se pollašča stare matice nekak nemir. Mlada matica se razvija 16 dni. Ako so matične celice pokrite, se stara matica ne čuti več varne ter zapusti panj. Tako nastane roj. Ako ni ugodnega vremena, varujejo čebele novo matico tako dolgo pred staro, da ta lahko izleti. Ako je več matičnih celic, ljudstvo zopet rojí. To se godi tako dolgo, dokler se čutijo čebele dovolj močne. Ako pa čebele iz kateregakoli vzroka ne morejo rojiti, tedaj čebele matice ne zadržujejo več, in ta ostale pokonča, ali pa jo ugonobijo včasih čebele. Ako matično celico opazujemo, vidimo, da je okrog glave in oprsja nekaka »lilovka«. ¹ Zato stara matica s svojim želom, ki je nekako drugačno kakor pri čebelah, zadene svojo nasprotnico skoz celično steno zgoraj v ozadje. Čebele potem celico ob strani izgrizejo, potegnejo mrtvo matico vun in jo odstranijo. Ako je tedaj pokrovček matične celice spodaj odprt, je izlezla matica vun, ako je od strani odprta, je bila umorjena. — Važno je oplemenjenje nove matice. To se zgodi navadno v 3—5 dneh. Matica izleti s troti. Ni pa gotovo, da se že pri prvem izletu oprši. Ako je vreme neugodno, tedaj traja to seveda dalj časa in je tem bolj nevarno. Matica se tudi lahko na izletu izgubi, bodisi da jo dobi slabo vreme, bodisi da jo ugonobi kaka ptica itd. Pri izletu je zelo oprezna. Skrbno si ogleduje svoj dom, preden ga zapusti. Zelo neprevidno je tedaj, ako čebelar ob tem času dela kake izpremembe pri čebelnjaku, zakaj matica prileti nazaj in ne najde več svojega doma, prileze v tuj panj in — po njej je! Štirinajst dni po rojenju preglej tedaj skrbno vsak izrojeni panj. Morebiti najdeš matico, ali zalego ali vsaj jajčeca. To je ugodno. Ako nisi našel niti enega niti drugega, preglej še bolj skrbno drugič in tretjič. Morebiti se matica skriva. Ako še ni oplemenjena, se kaj rada skriva in je kaj urna.

¹ Kaj je to »lilovka«? — Vljudno vprašanje urednika.

Ako si našel zalego, pazi, ako je ta sklenjena. Če matica ni bila oplemenjena, je njena zalega sama trotovina. To se zgodi takrat, če se matica ni mogla oprasiti. Čebele začno črez nekaj časa trote sovražiti; posebno če je slaba paša, jih ne puste k medu. Ti trpijo glad in niso za oplemenitev sposobni. Ako pa je bila matica oplemenjena, začne takoj po preteku 48 ur polagati jajčeca. Oplemenjeno matico tudi lahko spoznaš. Ima bolj razvito in dolgo ozadje, posebno se vidijo obročki bolj rumeni. Tako matico smo potem pri praktičnem razkazovanju pri šolskem čebelnjaku kaj lepo opazovali. Ako si se o matični oplemenitvi prepričal, zapiši si potem letno številko, da znaš za starost matice. Tri leta stare matice se potem jeseni ugonobe. Ker se brezmatičnost večkrat nahaja, je tedaj dobro, da ima čebelar kakega drugega ali slabega prvca na razpolago. Te ga lahko potem brezmatičnemu pridenoš. — Po predavanju se je vršilo pregledovanje pri šolskem čebelnjaku, kjer smo opazovali nova ljudstva in izrojence. — Gospodu predavatelju hvala!

S. Bezjak, tajnik.

Od Osrednjega čebelarskega društva.

Odborova seja dne 24. julija 1914. Odsotna gg. Bukovic in Rojina. — Želji, da bi se v Krtini vršil letos še en čebelarski tečaj, se ne more ustreči. — Dopis deželnega odbora se vzame na znanje in izreče zahvala za naklonjeno podporo 1500 K. — Novoustanovljenemu slovenskemu goriškemu čebelarskemu društvu se dovoli »Slovenski čebelar« po nižini ceni 2 K. — Ustanovi se podružnica v Kostanjevici. — Na vseslovenskem čebelarskem shodu¹ zastopajo društvo gg. Hafner in Bukovic, namestniki gg. Humek, Slapšak in Koprivec. — Neka prošnja se zavrne na deželni odbor. — Razno.

Iz Koroškega slovenskega čebelarskega društva.

Naši direktni udje (to je tisti, ki niso pri kakšni podružnici) naj blagovolijo naznaniti čim prej ko mogoče:

1. koliko panjev imajo zdaj?
2. koliko želijo za jesen neobdačenega sladkorja?
3. pod katero davkarijo spadajo?
4. železniško postajo.

Zadostuje tudi dopisnica.

Radi števila panjev naj bi sporočili tudi taki, ki sladkorja ne želijo, ker ministrstvo to hoče vedeti.

Piše in naroči jih lahko več skupno. Manj kot 50 kg sladkorja se ne bo poslalo. Dobiti se ga sme za vzimljeni panj največ 5 kg.

Pozor na članek: »Zavarovanje čebel«!

Naslov za pisma: Jos. Jekl, p. Galicija, Koroško.

¹ Radi vojske odgoden. — Op. uredn.

Udnina (3 K) in reklamacije naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega čebelarja“ v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega čebelarja“ Fr. Rojinu, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Hinko Zirkelbach. Lastnik „Slovensko čebelarsko društvo“. Tiska „Katoliška Tiskarna“ v Ljubljani.

Tovarišem čebelarjem priporoča vsakovrstne

POSODE za MED

za 1/2, 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50 kg vsebine po zelo ugodnih cenah zlasti za večji odjem. Zahtevajte ponudbe! Pošilja tudi v zameno za voščine ali vosek, katerega kupuje vedno po najvišji ceni. V zalogi ima tudi „Sigma“ kozarce za med raznih velikosti po najnižji ceni.

6-3

FRANC OBLAK, Sv. Gregor, p. Ortenek.

Glavni odbor »Slovenskega čebelarstva« v Ljubljani
ima v zalogi sledeče čebelarstvo orodje in potrebščine:

Pitalnik veliki	K —70	Dathejeva pipa	K 2'80
" mali	" —40	Matičnice	" —54
Špiritova svetilka	" —40	" drugačne	" —44
Topilnik za vosek, ki se rabi pri pritrjevanju umetnega satja	2'10	" okrogle za med satove	" —34
Cevka za pritrjevanje umetnega satja	" —40	Nož za odkrivanje medenih satov	" 1'10
Šilo za vrtnje luknjic v okvirje	" —20	Vilice za	" 1'—
Kolesce za utiranje žice	" —74	Cedilo za med	" 1'25
" " " [boljše]	" 1'25	" " " boljše	" 2'65
Žica za pritrjevanje umetn. satja, kolaček à	" —24	Strgulja za Žnideršičeve panje	" —75
Zapah za žrelo, velik	" —20	Čebelarke kape	" 1'70
" " " manjši	" —15	Lijak za čebele	" 1'80
		Matična rešetka, kvadr. meter à	" 5'70
		Žična mreža za okenca, kvadratni meter à	" 2'70

V društveni zalogi čebelarstva je umetno satje popolnoma pošlo in ga tudi ne nameravamo več naročiti, ker je razpošiljanje z drugimi, navadno kovinskimi potrebščinami nemogoče in predrago. Naročajte umetne medstene pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu.

Kovinske potrebščine za en Žnideršičev panj:

6 palic iz pocinkane železne žice à 8 v	K —48	80 kvačic za razstoj	K —35
1 mreža iz pocink. žice za vrata	" —40	4 zapone za okenca, patent Strgar	" —16
2 mreži iz pocink. žice za okenci	" —44	4 tečaji za izletalnice	" —20
1 matična rešetka, prizrezana	" —90	2 tečaja za vrata	" —26
1 " " " boljše	" —95	2 vzmeti za okence	" —06
1 brušena	" —24	2 " " " večji	" —08
2 nosilca za rešetko	" —24		
		Skupaj	K 4'52

Vse te potrebščine se dobe pri gosp. Ivanu Černiču v Ljubljani, Hrvaški trg 4, pri sv. Petra cerkvi.

Izdelovalnica čebelarstva
„Kranjsko tržno čebelarstvo“

Peter Majdič

preje baron Rothschild, Smrek, pošta Višnja gora (Dolenjsko)

priporoča vsakovrstno čebelarstvo orodje lastnega izdelka, posebno panji vseh sistemov, vso pripravo za izdelovanje Alb. Žnideršičevih in drugih panjev, stikalnice za umetno satovje, rokavice, avbe, kadilnice „Smoker“ in razne druge pipe za kajenje, točila za med, kakor tudi vse druge v to stroko spadajoče predmete, vse skrbnega in dovršenega dela, po prim. nizkih cenah, na debelo in drobno.

Prodajalna v trgovini „MERKUR“

Peter Majdič, Celje
Graška cesta št. 12

kjer se dobi tudi vsakovrstno železninarsko blago, posebno za sezono: traverze, cement, poljedelski stroji, umetna gnojila itd.

6-5

Ustanovljeno 1852.

Krovec, slavní, galant., okrasní klepar

Teodor Korn, Ljubljana

(prej Henrik Korn).

Telefon št. 229.

Brzójavi: Korn.

Zaloga angleškega in eternitnega **skrila**, pat. L. Hatschek. **Ruberoid**. Dvakrat zarezana in zapognjena opeka. Opravlja vsa krovská dela, kritja s strešno lepenko in lesním cementom, stavbna, galanterijská in okrasná kleparská dela. Postavlja strelovode. Vpe-ljava vodovodov. Hišná in kuhínská oprava. Postekljena posoda. 12-5

Krasne društvene etikete za društvene steklenice za med

so ravnokar izšle in se dobe v društveni zalógi čebelarškega orodja pri gosp. Ivanu Černiču, Ljubljana, hrvatski trg št. 4.

Cena 100 komadov 3 krone, 3 natisnjenim imenom 2 kroni več.

Manj kot 50 komadov se ne razpošilja.

Pri naročilih se ozirajte na oglase v tem listu.

Cenik

Žnideršičevih, ameríkanskih in eksportnih panjev, potrebščin za izdelovanje panjev, trčalnic (točil), posod in steklenic za prodajo medu, umetnega satja in vsakovrstnega orodja za čebelarstvo razpošilja zastoj Kranjská čebelarská družba z om. z., Ilirska Bistrica.

Kozarci za med

po $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ in 1 kg.

Slovensko čebelarsko društvo v Ljubljani je odobrilo ter p. n. cenjenim čebelarjem toplo priporoča od C. Stözlzlnovih sinov na Dunaju predloženi **patentirani kozarec za med** s Sigma-pokrovom, kakršnega kaže slika. Zalo-go in prodajo je prevzel naš rojak in steklar

AVG. AGNOLA v Ljubljani

na Dunajski cesti. Orig. ceniki na razpolago.

Tu se dobe tudi steklenice za pítanje za

Žnideršičeve panji.